

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/66/2018
Identifikačné číslo spisu: 2610207282
Dátum vydania rozhodnutia: 21.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2610207282.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudcov JUDr. Daniely Sučanskej a Mgr. Dušana Čima v spore žalobcu P. W., bývajúceho v Z., zastúpeného spoločnosťou OLEXOVA VASILISIN s.r.o., so sídlom v Bratislave, Gorkého č. 6, IČO: 36820059, proti žalovaným 1/ A. H. bývajúcemu v Z., zastúpenému JUDr. Máriou Trylčovou, advokátkou so sídlom v Senici, Janka Kráľa č. 738/12, 2/ Eurotransfer, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Trenčianska č. 53, IČO: 31 722 261, o náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, vedenom na Okresnom súde Senica pod sp.zn. 5 C 102/2010, o dovolaniach žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. októbra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014 a proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 18. decembra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. októbra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014 z a m i e t a. Dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 18. decembra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014 o d m i e t a.

Žalovaný 1/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Žalovanému 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súde Senica 27. júla 2010 domáhal, aby žalovaným bola spoločne a nerozdielne uložená povinnosť zaplatiť mu náhradu za vytrpenú bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 14 742 € s úrokom z omeškania 9 % ročne od 22. mája 2010 do zaplatenia. Poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Senica z 13. decembra 2007 sp.zn. 2 T 179/2007 bola v zmysle § 334 ods. 4 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestného poriadku (ďalej len „Trestný poriadok“) schválená dohoda o vine a treste so žalovaným 1/, ktorý bol uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona na tom skutkovom základe, že 14. júla 2007 o 00:02 hod. v Z. pred reštauráciou N. fyzicky napadol žalobcu tak, že v úmysle zabrániť mu vo vstupe do priestorov tejto reštaurácie strčil ho zo schodov pred ňou, pričom žalobca spadol a utrpel zlomeninu krčka stehennej kosti. Pri určovaní výšky požadovanej náhrady

vychádzal žalobca z bodového ohodnotenia (990 bodov) uvedeného v lekárskom posudku z 22. marca 2010. Podľa jeho názoru mu táto škoda vznikla v priamej súvislosti s konaním žalovaného 1/ a tiež s prevádzkovou činnosťou spoločnosti SILVER, s.r.o. so sídlom v Senici, Štefana Pilárika č. 2663/26 (právnej predchodkyne žalovaného 2/), ktorú vykonávala podľa zákona č. 473/2005 Z.z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Okresný súd Senica (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. apríla 2014 č.k. 5 C 102/2010-170 rozhodol tak, že: a/ konanie o žalobe v časti o zaplatenie 4 467,90 € s úrokom z omeškania 9 % ročne od 22. mája 2010 do zaplatenia zastavil, b/ žalovaného 1/ zaviazal zaplatiť žalobcovi do 3 dní 2 535 €, c/ vo zvyšku žalobu proti žalovanému 1/ zamietol, d/ žalobu proti žalovanému 2/ zamietol v celom rozsahu, e/ rozhodol o trovách konania a povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

2.1. Vykonaným dokazovaním (najmä znaleckým posudkom z 20. augusta 2013) mal preukázané, že žalobca pri úraze utrpel zlomeninu krčka stehennej kosti vľavo s komplikovanou neurózou hlavy, ktorá sa však nezhojila. Žalobca sa preto podrobil ďalšiemu operačnému zákroku, pri ktorom mu bol nahradený ľavý bedrový kĺb umelým kĺbom. Podľa vyjadrenia znalca nie je žalobca v porovnaní s predchádzajúcim spôsobom života (t.j. pred úrazom 14. júla 2007) výraznejšie obmedzený. Súd vzhľadom na to určil zvýšené bodové ohodnotenie za bolesť žalobcu v rozsahu 390 bodov a za sťaženie jeho spoločenského uplatnenia v rozsahu 300 bodov.

2.2. Súd prvej inštancie, posudzujúc vec podľa ustanovení § 444, § 441 a § 420 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“);, ako aj § 3 až § 5 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z.z.“), dospel k záveru, že za škodu spôsobenú žalobcovi zodpovedá žalovaný 1/. Zároveň však konštatoval, že úraz bol spôsobený aj vlastným zavinením žalobcu, ktorý bol v tom čase pod vplyvom alkoholu; jeho spoluzavinenie určil vo výške 50 %. Žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu za bolesť vo výške 50 %; vo zvyšku žalobu proti nemu zamietol.

2.3. Podľa názoru súdu prvej inštancie je v danom prípade pasívne vecne legitimovaný iba žalovaný 1/ ako „použitá osoba“, ktorá v čase úrazu vykonávala činnosť vyplývajúcu z jej pracovného zaradenia. Konanie žalovaného 1/ preto treba považovať nie za činnosť právnickej osoby (jeho zamestnávateľa), ale za vybočenie (exces) žalovaného 1/ z jeho pracovnej činnosti, ktoré zakladá jeho priamu zodpovednosť. Súd prvej inštancie preto žalobu proti žalovanému 2/ v celom rozsahu zamietol.

2.4. Pri riešení otázky premlčania žalobou uplatneného práva dospel súd prvej inštancie k záveru, že k premlčaniu žalobcovho práva nedošlo. Za rozhodný okamih začatia plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby považoval súd prvej inštancie okamih podania znaleckého posudku (22. marec 2010). Žaloba bola podaná 27. júla 2010, teda v rámci premlčacej doby.

2.5. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca nedôvodne uplatnil nárok na úroky z omeškania, lebo ten mu vznikol až právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej.

2.6. Výšku náhrady za bolesť za jeden bod určil súd prvej inštancie z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok 2006, ktorý predchádzal roku 2007, v ktorom došlo k úrazu žalobcu.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. októbra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014: a/ rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti a zamietajúcich častiach zmenil tak, že žalovaného 2/ zaviazal zaplatiť žalobcovi do 3 dní 4 830 € s 9 % ročným úrokom z omeškania od 2. júna 2010 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu voči žalovanému 2/ zamietol, b/ žalobu voči žalovanému 1/ zamietol v celom rozsahu, c/ rozhodol o náhrade trov konania štátu, povinnosti zaplatiť súdny poplatok a povinnosti žalovaného 2/ zaplatiť žalovanému 1/ do 3 dní 100 €.

3.1. V otázke premlčania žalobou uplatneného práva sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že k jeho premlčaniu nedošlo.

3.2. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že pasívne vecne legitimovaný je žalovaný 1/, odvolací súd sa s jeho názorom nestotožnil. V danom prípade bolo totiž potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že k úrazu žalobcu došlo pri plnení pracovných úloh žalovaným 1/, v čase, keď vykonával prácu na základe dohody o vykonaní práce pre žalovaného 2/ (jeho zamestnávateľa, ktorého predmetnom činnosti je súkromná bezpečnostná služba s ochranou majetku a osôb). Medzi pracovné povinnosti žalovaného 1/

patrilo tiež zabraňovanie vstupu do objektu takým osobám, ktoré by predstavovali riziko pre chránené osoby a majetok. V danom prípade nedošlo v konaní žalovaného 1/ k excesu. Žalovaný 1/, brániac vo vstupe do objektu žalobcovi pod vplyvom alkoholu, len plnil svoje pracovné povinnosti. Žalobca sa mu navyše aj sloвне vyhráždil, že ho zabije a dá zbiť treťou osobou. Aj keď konanie žalovaného 1/ naplnilo znaky trestného činu, malo zreteľný miestny, časový a vecný vzťah k činnosti bezpečnostnej služby. V zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka je preto pasívne vecne legitimovaný iba žalovaný 2/.

3.3. Pri riešení otázky výšky náhrady za jeden bod vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré upravuje mechanizmus určenia jej výšky v závislosti od vzniku samotného nároku. Podľa jeho názoru je v zmysle tohto ustanovenia rozhodujúcim moment vzniku nároku na túto náhradu, v danom prípade teda rok 2008, v ktorom došlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu. V nadväznosti na to vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve za kalendárny rok 2007, ktorá bola 20 146 Sk (668,72 €), takže výška náhrady za 1 bod je po zaokrúhlení 14 €.

3.4. Pri riešení otázky spoluviny žalobcu pri vzniku úrazu sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie. Poukázal na to, že žalobcovi bolo už po (skoršom) úraze v roku 2003 odporúčané nepožívať alkohol. Pokiaľ sa sám (pred neskorším úrazom) dostal do stavu opitosti, v dôsledku ktorého sa znížili jeho motorické schopnosti, je plne opodstatnený záver, že sa pričínil o vznik (neskoršieho) úrazu. Jeho spoluzavinenie, ktoré súd prvej inštancie určil vo výške 50 %, označil odvolací súd za primerané okolnostiam prípadu.

4. Odvolací súd uznesením z 18. decembra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014 rozhodol o trovách odvolacieho konania.

5. Proti výroku uvedeného rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie zmenený tak, že žaloba vo zvyšku voči žalovanému 2/ a v celom rozsahu voči žalovanému 1/ bola zamietnutá, podal žalobca dovolanie, doručené súdu prvej inštancie 31. decembra 2015. Uviedol, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). V dovolaní žalobca podrobil kritike právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) v otázkach momentu rozhodujúceho pre určenie výšky náhrady za jeden bod, ďalej spoluviny žalobcu pri vzniku úrazu a napokon pasívnej vecnej legitimácie na žalovanej strane.

5.1. Podľa názoru žalobcu je pre určenie výšky náhrady za jeden bod určujúcim moment vzniku nároku na náhradu za vytrpenú bolesť. Uviedol, že právny nárok mu vznikol okamihom, kedy sa dozvedel o protiprávnom úkone, o zodpovednej osobe a o majetkovej ujme (jej druhu a rozsahu). Konkretizoval, že o protiprávnom úkone sa dozvedel nadobudnutím právoplatnosti trestného rozsudku Okresného súdu Senica sp.zn. 2 T 179/2001 (teda 13. decembra 2007) a o majetkovej ujme až vydaním lekárskeho posudku po ukončení jeho liečby 22. marca 2010. Výška požadovanej náhrady sa preto mala odvýjať od skutočnosti, ktorá nastala v roku 2010.

5.2. Žalobca sa nestotožnil ani s riešením otázky jeho spoluviny na vzniku úrazu. Podľa jeho presvedčenia bola totiž táto otázka vyriešená už v uvedenom trestnom konaní, predmetom ktorého bolo aj zistenie viny. Trestný súd v ňom konštatoval, že zavinenie žalovaného 1/ za ujmu na zdraví žalobcu bolo výlučné. To znamená, že trestný súd vylúčil spoluvinu žalobcu. Súd, ktoré prejednávajú daný spor, boli týmto záverom trestného súdu viazané (§ 135 ods. 1 O.s.p.) a nemohli ho prehodnocovať.

5.3. Podľa názoru žalobcu zodpovedá za jeho škodu jednak žalovaný 1/, ktorý svojím konaním spáchal trestný čin, ale zároveň tiež žalovaný 2/, lebo škoda bola spôsobená pri jeho prevádzkovej činnosti. Vzhľadom na to sa nestotožnil s posúdením otázky pasívnej vecnej legitimácie odvolacím súdom.

5.4. Z týchto dôvodov žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušil rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutých výrokoch a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

6. Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 18. decembra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014 podal žalobca dovolanie, v ktorom vyslovil nespokojnosť s rozhodnutím tohto súdu o trovách odvolacieho konania.

7. Žalovaný 1/ sa vyjadril k oboj dovolaniam žalobcu. K dovolaniu smerujúcemu proti rozsudku odvolacieho súdu uviedol, že nesúhlasí s dovolacou argumentáciou žalobcu. V danom prípade za rozhodujúci moment nemožno považovať moment vypracovania znaleckého posudku. Pre výpočet

výšky náhrady za bolesť bola podľa neho rozhodujúca výška priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistená Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok 2006. V ďalšom sa žalovaný 1/ stotožnil s právnymi závermi odvolacieho súdu, ku ktorým dospel pri riešení otázky spoluviny žalobcu pri vzniku úrazu a pasívnej vecnej legitímácie na žalovanej strane. Podľa jeho presvedčenia je dovolanie žalobcu proti uzneseniu o trovách odvolacieho konania procesne neprípustné.

8. Žalovaný 2/ sa k dovolaniam žalobcu písomne nevyjadril.

9. K obojm vyjadreniam žalovaného 1/ podal žalobca následné stanoviská, v ktorých vyjadril svoj nesúhlas s tvrdeniami žalovaného 1/ a zotrval na argumentoch vyjadrených už v dovolaniach.

K dovolaniu žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu

10. Dovolanie smerujúce proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. októbra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014 podal žalobca 31. decembra 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Otázku prípustnosti tohto dovolania posudzoval preto dovolací súd podľa právnej úpravy účinnej do uvedeného dňa.

11. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal prípustnosť a následne tiež dôvodnosť dovolania žalobcu.

12. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

13. Žalobca existenciu procesných väd v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. netvrdil. Dovolanie podal proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Tento opravný prostriedok žalobcu vyvolal preto procesný účinok umožňujúci uskutočniť meritórny dovolací prieskum aj po 30. júni 2016. Podľa názoru dovolateľa spočíva ním napadnutý rozsudok v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) v troch právnych otázkach, a to otázke momentu rozhodujúceho pri určení výšky náhrady za jeden bod (viď ďalej I.), spoluviny žalobcu pri vzniku úrazu (viď II.) a pasívnej vecnej legitímácie na žalovanej strane (viď III.).

I.

14. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

15. Náhrada za bolesť nemá zohľadňovať len bolesť vytrpenú poškodeným bezprostredne v momente poškodenia jeho zdravia, ale tiež v priebehu jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (§ 2 ods. 1 a § 3 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.). Bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov (§ 2 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.). Sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (§ 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z.). Pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa

bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.). Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor (§ 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z.). V zmysle § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. sa posúdenie (bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia) vykoná, len čo stav poškodenia možno považovať z medicínskeho hľadiska za ustálený, teda za taký, pri ktorom spravidla nemožno predpokladať zásadné zmeny zdravotného stavu v dôsledku škodnej udalosti. Ustáleným je zdravotný stav poškodeného, pri ktorom už spravidla nemožno predpokladať zásadné zmeny zdravotného stavu v dôsledku škodnej udalosti.

16. V danom prípade súd prvej inštancie považoval za rozhodné obdobie moment vzniku úrazu (14. júl 2007) a v nadväznosti na to hodnotu jedného bodu určil z priemernej mesačnej mzdy za rok 2006. Odvolací súd, na rozdiel od neho dospel k záveru, že určujúcim je moment ustálenia zdravotného stavu žalobcu, ku ktorému došlo ukončením jeho hospitalizácie po druhej operácii (15. augusta 2008), preto hodnotu jedného bodu určoval podľa priemernej mesačnej mzdy za rok 2007.

17. V prípade nároku na odškodnenie za bolesť sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy sa jeho zdravotný stav ustálil a bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti (4 Cdo 152/2010). Akonáhle je zdravotný stav poškodeného ustálený, možno ohodnotiť bolesť; týmto okamihom je teda bolesť zistená, bez ohľadu na to, kedy je vyhotovený posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia; posudok je len podkladom pre záver o vytrpenej bolesti a sťažení spoločenského uplatnenia (3 Cdo 661/2015). Za deň zistenia bolesti nemožno bez ďalšieho považovať deň ukončenia práceneschopnosti poškodeného, ani deň vyhotovenia posudku o bolestnom, ale okamih (deň) ustálenia zdravotného stavu poškodeného (MCdo 37/2000).

18. O škode sa poškodený dozvie vtedy, keď možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie ním vytrpenej bolesti a sťaženia jeho spoločenského uplatnenia, lebo až vtedy má k dispozícii skutkové okolnosti, z ktorých možno zistiť škodu a jej rozsah. Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku podaného v zmysle § 7 a 8 zákona č. 437/2004 Z.z., pričom sadzby bodového hodnotenia sú ustanovené v prílohách tohto zákona. Pre účely odškodnenia úrazu možno zdravotný stav poškodeného posúdiť až po skončení jeho kontinuálne prebiehajúcej liečby a odstraňovaní následkov jeho zdravotného poškodenia.

19. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); to sa vzťahuje aj na skutkové okolnosti umožňujúce prijať záver o ustálení zdravotného stavu poškodeného. Dovolací súd preto poukazuje na tú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej odvolací súd uviedol, že „ustálenie zdravotného stavu ohľadne bolesti bolo až po skončení hospitalizácie po druhej operácii, teda 15.08.2008“. Pokiaľ odvolací súd dospel k skutkovému záveru o ustálení zdravotného stavu žalobcu k tomuto dňu, bolo potrebné vychádzať z jeho skutkového záveru aj v dovolacom konaní.

20. Najvyšší súd sa nestotožňuje s dovolacou argumentáciou žalobcu, v zmysle ktorej mal odvolací súd - napriek vyššie uvedenému - vychádzať zo stavu k 23. marcu 2010, kedy bol podaný posudok o jeho zdravotnom stave. Ako už bolo uvedené, z hľadiska odškodnenia nie je určujúce, kedy (v akom časovom odstupe od vytrpenia bolesti alebo sťaženia spoločenského uplatnenia) znalec v súlade s ustanoveniami zákona č. 437/2004 Z.z. vyhotovil posudok. Opačný názor by viedol k tomu, že určujúcimi by nebol objektívny stav (poškodenie zdravia, rozsah vytrpenej bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia), ale okolnosti subjektívnej povahy, podmienené napríklad tým, kedy bolo znalcovi uložené vyhotovenie znaleckého posudku, alebo s akým časovým odstupom ho znalec vypracoval.

21. V danom prípade sa žalobca po úraze, pri ktorom utrpel zlomeninu krčka ľavej stehennej kosti, podrobil operácii 14. júla 2007 s následnou hospitalizáciou od 14. júla 2007 do 26. júla 2007. Táto zlomenina sa napriek operácii nezhojila, v zdravotnom stave žalobcu došlo k závažným komplikáciám,

so zreteľom na ktoré sa musel podrobiť ďalšej operácii 15. augusta 2008, kedy u neho - podľa zistenia odvolacieho súdu - došlo k ustáleniu zdravotného stavu. Podľa názoru dovolacieho súdu vychádzal preto odvolací súd správne z § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. a v súlade s týmto ustanovením hodnotu jedného bodu pri určovaní výšky náhrady za bolesť stanovil sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu, to znamená za rok 2007. Žalobca teda vo svojom dovolaní neopodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

II.

22. S dovolacou argumentáciou žalobcu, podľa ktorej v danom prípade bola jeho spoluvina vylúčená v trestnom konaní vedenom proti žalovanému 1/, nemožno súhlasiť.

23. V preskúvanom spore Okresný súd Senica rozsudkom z 13. decembra 2007 č.k. 2 T 179/2007-53 schválil dohodu o vine a treste, ktorú podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku uzatvoril prokurátor a žalovaný 1/ (ako obvinený).

24. Právna úprava konania o dohode o uznaní viny a prijatí trestu (ďalej len „dohoda o vine a treste“) je obsiahnutá v ustanoveniach § 232 a § 233 Trestného poriadku. Táto dohoda, majúca iba fakultatívnu podobu, predstavuje zákonom reglementovanú formu odklonu od klasického priebehu trestného konania. Obsahom dohody je uznanie viny, prijatie trestu obvineným, prípadne aj dohoda v ďalších otázkach; jej obsahom môže byť tiež dohoda o náhrade škody. Uzavretá dohoda o vine a treste následne podlieha schváleniu rozsudkom súdu (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku). Dohoda o vine a treste predstavuje pre trestné konanie značný prínos, lebo na verejnom zasadnutí sa nevykonáva dokazovanie na preukázanie viny obvineného. Obvinený sa vzdáva práva na prejednanie svojej veci pred súdom v rámci hlavného pojednávania a trest sa mu ukladá bez dokazovania viny (porovnaj publikáciu „Trestný poriadok, Veľký komentár, 3. aktualizované vydanie, Bratislava“, JUDr. Jozef Čentéš, PhD. a kolektív, str. 509). Konanie prebieha tak, že po prednesení návrhu dohody o vine a treste zisťuje súd na verejnom zasadnutí formou otázok, či obvinený rozumie podstate, obsahu a dôsledkom tejto dohody, či k jej vypracovaniu pristúpil dobrovoľne, či s jej návrhom súhlasí a či bol riadne poučený o svojich právach. Výpočet súdom kladených otázok je obsiahnutý v ustanovení § 333 ods. 3 Trestného poriadku. Všetky otázky sa týkajú výlučne osoby obvineného. Pre schválenie návrhu dohody o vine a treste sa vyžaduje, aby obvinený kladne odpovedal na všetky otázky položené súdom. Následne na to súd schváli dohodu o vine a treste formou rozsudku, ktorý momentom vyhlásenia nadobúda právoplatnosť a stáva sa vykonateľným.

25. Výrokom rozsudku trestného súdu, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, je (civilný) súd v zmysle § 135 ods. 1 O.s.p. (resp. § 193 CSP) viazaný. Musí z neho vychádzať ako z celku a pri tom brať do úvahy jeho právnu aj skutkovú časť, ktorá rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétneho konania páchatel'a. To sa však týka výlučne konania obvineného, s ktorým bola uzatvorená dohoda o vine a treste. Pokiaľ skutkové okolnosti prípadu nasvedčujú, že na vzniku škody sa okrem neho mohla podieľať svojim konaním aj ďalšia osoba (napríklad poškodený), civilný súd nie je pri skúmaní spoluzavinenia tejto osoby (jej podielu na vzniku škody) viazaný výrokom o vine obvineného.

26. Právoplatný rozsudok schvaľujúci dohodu prokurátora o vine a treste obvineného nevedie automaticky k záveru, že škoda bola spôsobená iba ním - jeho výlučným zavinením v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka. Takýto rozsudok trestného súdu nezbavuje civilný súd povinnosti zaoberať sa otázkou, či a do akej miery (v akom rozsahu) sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie ďalšej osoby (§ 420 a 441 Občianskeho zákonníka).

27. V rozsahu, v ktorom sa na vzniku škody podieľalo spoluzavinenie poškodeného, nezodpovedá za škodu škodca, lebo v tomto rozsahu nie je daná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a zavineným protiprávnym konaním. V prípade spoluzavinenia poškodeného platí zásada vyjadrená v ustanovení § 441 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša

škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

28. Vzhľadom na to, že aj v danom prípade bolo priznanie obvineného (žalovaného 1/) v trestnom konaní len východiskom pre uzavretie dohody o vine a treste (R 15/2015), bolo v neskoršom občianskom súdnom konaní potrebné vykonať ďalšie dôkazy smerujúce k zisteniu skutkových okolností rozhodujúcich pre posúdenie (spolu)zavinenia žalobcu.

29. Súd pri riešení otázky spoluviny žalobcu na podklade vykonaného dokazovania správne zohľadnili, že žalobca, napriek jeho zdravotnému stavu po úraze v roku 2003 a v rozpore s odporúčaniami lekárov, aby nepožíval alkoholické nápoje, si privodil opitosť, ktorou sa mu znížili motorické schopnosti, a v dôsledku toho sa aj sám vlastnou vinou pričínil o vznik úrazu. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že odvolací súd pri riešení uvedenej otázky nedospel k nesprávnym právnym záverom a svoje rozhodnutie nezaložil na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolanie žalobcu je preto v danej časti nedôvodné.

III.

30. Žalobca napokon dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. videl v právnych záveroch odvolacieho súdu týkajúcich sa otázky pasívnej vecnej legitimácie na žalovanej strane.

31. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že k úrazu žalobcu došlo pri plnení pracovných povinností žalovaného 1/, ktoré spočívali vo výkone činnosti súkromnej bezpečnostnej služby pre jeho zamestnávateľa (žalovaného 2/). Žalovaného 2/ (a nie žalovaného 1/) treba preto v danom prípade považovať za pasívne vecne legitimovaného. Tento právny názor odvolacieho súdu je správny.

32. Aj podľa názoru dovolacieho súdu bolo pri riešení tejto otázky potrebné skúmať, či žalovaný 1/ (zamestnanec) konaním, pri ktorom došlo k úrazu žalobcu, sledoval tak z objektívneho, ako aj zo subjektívneho hľadiska plnenie svojich pracovných úloh vyplývajúcich z jeho vzťahu k žalovanému 2/ (jeho zamestnávateľovi). Žalovaný 1/ by bol pasívne vecne legitimovaný iba v prípade, ak by bolo možné jeho konanie v rámci pracovnej činnosti posúdiť ako konanie so znakom excesu, pri ktorom by sledoval svoje vlastné záujmy alebo potreby, prípadne záujmy iných osôb.

33. V danom prípade bolo dokazovaním preukázané, že žalovaný 1/ na základe dohody vykonával v čase vzniku úrazu pracovnú činnosť pre žalovaného 2/, súkromnú bezpečnostnú službu s predmetom činnosti „ochrana majetku a osôb“. K vzniku úrazu došlo v rámci plnenia pracovných úloh žalovaného 1/, kedy bránil vstupe žalobcu do stráženého objektu. Vzhľadom na to dovolací súd uzatvára, že odvolací súd dospel k správne záveru, podľa ktorého konanie žalovaného 1/ nevybočilo z rámca plnenia jeho pracovných úloh. Nešlo o exces, lebo konanie žalovaného 1/ malo miestny, časový a vecný vzťah k činnosti vykonávanej pre žalovaného 2/.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že ani v tejto časti nie je dovolanie žalobcu dôvodné.

K dovolaniu žalobcu proti uzneseniu odvolacieho súdu

35. Dovolanie smerujúce proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 18. decembra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014 podal žalobca po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť CSP. Uvedeným uznesením bolo rozhodnuté o trovách odvolacieho konania.

36. Žalobca vyvodzuje prípustnosť tohto dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

37. V zmysle judikátu R 14/2017 základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

38. Uznesenie o náhrade trov odvolacieho konania nie je rozhodnutím súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí (R 73/2018). Prípustnosť tohto dovolania žalobcu preto z § 420 písm. f/ CSP nevyplýva.

Dôvody zamietnutia a odmietnutia dovolaní žalobcu

39. Z dôvodov uvedených v bodoch 10. až 34. dovolací súd po meritórnom dovolacom prieskume, ktorý uskutočnil na základe dovolania žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. októbra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014, dospel k záveru, že toto dovolanie síce vyvolalo procesné účinky relevantné aj po 30. júni 2016 (umožňujúce uskutočniť meritórny dovolací prieskum), je v ňom ale neopodstatnene namietnuté, že ním napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd preto toto dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

40. Najvyšší súd z dôvodov uvedených v bodoch 35. až 38. dospel k záveru, že dovolanie žalobcu smerujúce proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 18. decembra 2015 sp.zn. 11 Co 515/2014 je procesne neprípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

41. Žalovaný 1/ bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

42. Žalovanému 2/ nepriznal najvyšší súd náhradu trov odvolacieho konania, lebo mu podľa obsahu spisu trovy tohto konania nevznikli (R 72/2018).

43. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku o zamietnutí a odmietnutí dovolaní a náhrade trov odvolacieho konania žalovaného 2/ a pomerom hlasov 2 : 1 vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania žalovaného 1/.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.